

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej

oraz Wojskowej Służby Polek

87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186

e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

poprzedni nr M-714/1383

✓ 103
leś

Stanisław Knap
82-450 Stary Dąbrowo

Grudziądz

AK

Knap Stanisław
ps. „Stanisław”

M-714/1383 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Stenop Stanisław

J:O-PM/1383 Pom.

Grudziądz A II

I./1. Relacja *k. 4 s. 1-4*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) bieżąca k. 3 s. 1-4

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 2*

VI. Fotografie *dział ikonografii*

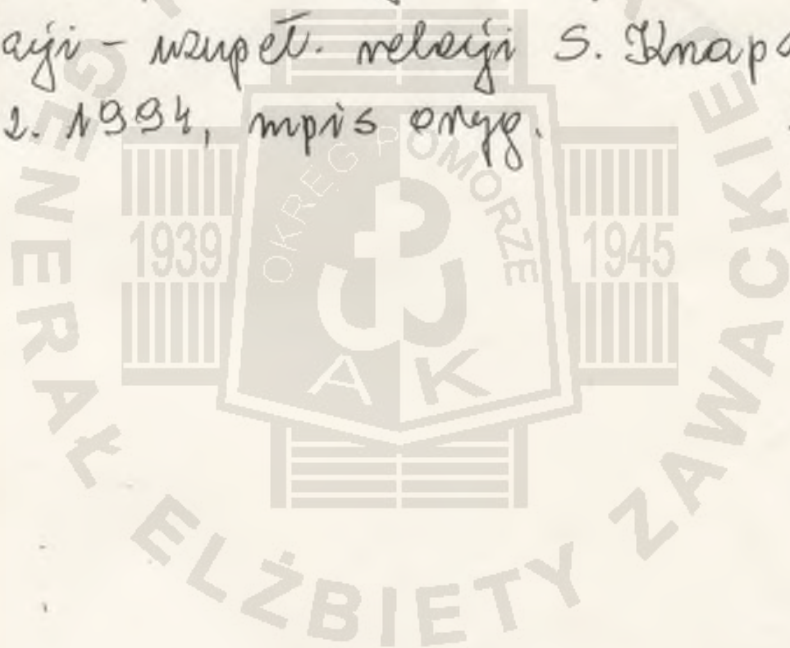
I/1 Relacja właściciela: Knap Stanisław

1. relacja S. Knapa dotycząca jego działalności, k. 1 s. 1
maszynopis, 01. II. 1994.

2. relacja S. Knapa dotycząca jego działalności, k. 1 s. 2
kserokopia, 01. II. 1994

3. oświadczenie S. Knapa uzupełniające relacje, k. 1 s. 3
kserokopia, 18. IV. 1995

4. Listo Alfreda Dejowskiego do k. 1 s. 4
Fundacji - uzupeł. relacji S. Knapa
z 2. 02. 1994, mpis oryg.

RELACJA

członka i żołnierza Podziemnej Polski Walczącej "ROTA" a następnie Armia Krajowa obwód wąbrzeski (Kryptonim "Wawóz") Inspektorat Grudziądz (Kryptonim "Warsztat") Pomorze Okręg WK.

I. Dane ogólne:

1. Knap Stanisław
2. ur. 5.08.1918r w Bzowcu pow. Krasnystaw woj Lubelskie
3. im. Rodziców: Jan i Józefa z Izdebska -rolnicy (Ojciec- ludowica)
4. ADRES: St.Dzierzgon 82-450 woj elbląskie.

Wykształcenie: zawodowe handlowe w 1966r-Stargard

Do roku 1939 przy rodzicach w rolnictwie, w czasie okupacji jako prac. rolny w maj. Wałyca k. Wąbrzezna woj pomorskie.

Do 1939 czynny w ZHP. i org "Strzelec"

W kampanii 1939r udziału nie brałem. W okresie 1940-43 byłem żołnierzem grudziądzkiej "ROTA" następnie od maja 1943 -stycznia 1945 byłem żołnierzem Armii Krajowej Placówka Wąbrzesna ob.ód wąbrzeski (Kryptonim "Wawóz") In. po. Grudziądz (Kryptonim "Warsztat") Pomorze Okręg AK. Zaprzysiężony zostałem przez sp Henryka Zarębskiego z wyższego dowództwa lokalnego.

Mój pseudonim: "Stanisław".

Dodaje że zgodnie z wymogami konspiracyjnymi nie znałem dowództwa Placówki czy obwodu.

Wykonywałem funkcję wywiadowcy na Stacji Kolejowej Wąbrzesna przez którą przechodziły liczne transporty wojskowe na linii Toruń - Iława -Z uwagi na stan wojenny Niemcy-ZSRR miało to duże znaczenie.

Meldunki przekazywałem w ustalonych terminach i sposobach w sp H. Zarębskiemu.

Zgodnie z wymogami konspiracyjnymi działalność nasza była tajna-ale rozwój organizacji stały. Zwerbowałem do Armii Krajowej K i. Kol. Koczyska Stanisława z Wygliwa k. Wąbrzesna i Derkiewicz Franciszka z Wałyca (obecne ich miejsce pobytu nie jest mi znane).

Nie znam też składu Placówki gdyż nie było koncentracji.

Byłem jednak w stałej służbie wojennej aż do wkroczenia Oddziałów Armii Radzieckiej.

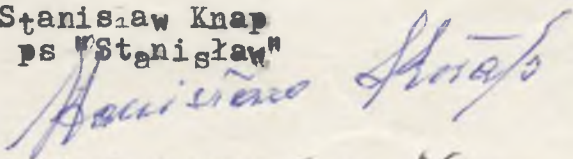
Rodzina nie brała udziału w konspiracji - pracowała również na ww majątku Wałyca w charakterze prac. fizycznych do wyzwolenia P.

wyzwoleniu od 1945r wrociliem z rodziną na gosp. rodzinne w Goczałkach pow. Grudziądz gdzie byłem organizatorem ruchu ludowego PSL (represjonowane). W późniejszym okresie założyliśmy Stronictwo Ludowe a szkolei byłem także członkiem ZSL. AKTUALNIE nie należę jestem już członkiem ruchu ludowego.

W 1953 r. przeszedłem do pracy zawodowej w St. Dzierzgoniu jako prac. umysłowy w Gm. Spółdzielni Samopomoc Chłopska jako Dyrektor Oddziału. Od 1978r jestem na emeryturze. Represji ze strony władz po wojennych nie odniosłem gdyż wojenną służbę wojskową zataiłem.-

Toruń dn. 1994.02.1.

Stanisław Knap
ps "Stanisław"

Potwierdzam powyższe dan. doświadczeń w AK.
Z w/w charakterystyką się i znamo się wsi polskie Gdki.
Bytacz zatrudnionemu Ak. jed. i w/w w tym terenie
f. obwod wąbrzeski, Pomorze Okręg AK.

Alfred Defew
Dopisano Alfred

RELACJA

członka i żołnierza Podziemnej Polski "walczącej" "ROTA" a następnie Armia Krajowa obwód wąbrzeski (Kryptonim "Wawóz") Inspektorat -rodziądź (Kryptonim "Warz tat") Pomorki Okręg WK.

I. Dane ogólne:

1. Knap Stanisław
2. ur. 5.08.1918nr w Bzowcu pow. Krasnystaw woj Lubelskie
3. im.Rodziców Jan i Józefa z Izdebska -rolnicy (Ojciec- ludowie
4. ADRFs: St.Dzierzgoń 82-45e woj elbląskie.

Wykształcenie: zawodowe handlowe w 1966r-Stargard
 Do roku 1939 przy rodzicach w rolnictwie, w czasie okupacji jako prac. rolny w maj. Wąwoz k. Wąbrzeźna woj pomorskie.
 Do 1939 czynny w ZHP. i org "Strzelec"
 W kampanii 1939r udziału nie brałem. W okresie 1940-43 byłem żołnierzem grodziańskiej "ROTA" następnie od maja 1943 -styczn: 1945 byłem żołnierzem Armii Krajowej Placówka Wąbrzeźna ob.ód wąbrzeski (Kryptonim "Wawóz") In pe. Grudziądź (Kryptonim "Warz tat") Pomorki Okręg WK. Zaprzysiężony zostałem przez spHenryka Zarębskiego z wyższego dowództwa lokalnego.

Mój pseudonim: "Stanisław".

Podaję że zgodnie z wyrokami konspiracyjnymi ónie znałem dowództwa Placówki czy obwodu.

Wykonywałem funkcję wywiadowcy na Stacji Kolejowej Wąbrzeźna przez którą przechodziły liczne transporty wojskowe na linii Torun- Iława -Z uwagi na stan wojenny Niemcy-ZSRR miało to duże znaczenie.

Meldunki przekazywałem w ustalonych terminach i sposobach ww sp H. Zarębskiemu.

Zgodnie z wyrokami konspiracyjnymi działalność nasza była tajna-ale rozwój organizacji stały. Zwerbowałem do Armii Krajowej k.l.kol. Kopczyka Stanisława z myśliwca k. Wąbrzeźna i Derkiwicza Franciszka z Wałycza (obecne ich miejsce pobytu nie jest mi znane).

Nie zabrałem też składu Placówki gdyż nie było koncentracji.

Byłem jednak w stałej służbie wojennej aż do wkroczenia oddziałów Armii Radzieckiej.

Rodzina nie brała udziału w konspiracji - pracowała również na ww majątku Wałycz w charakterze prac. fizycznych do wyzwolenia. Po wyzwoleniu od 1945r wrociliśmy z rodziną na gosp. rodzinne w Goczałkach pow. Grudziądź gdzie byłem organizatorem ruchu ludowego PSL (represjonowane). W późniejszym okresie założyliśmy Stronictwo Ludowe a skolei byłem także członkiem ZSL. AKTUALNIE nie jestem już członkiem ruchu ludowego. W 1953 r przeszedłem do pracy zawodowej w St. Dzierzgoniu jako prac. umysłowy w Gm. Spółdzielni Samopomoc Chłopska jako Dyrektor Oddziału. Od 1978r jestem na emeryturze. Represji ze strony władz po wojennych nie odnożyłem gdyż wojeną się zbawę wojskową zatałem.-

Torun dn. 1994.02.01.

Stanisław Knap ps "Stanisław"

Stanisław Knap

Polmerodum powrót. z ul. Działkowskiej 43

znane są mi postacie Galiety. Byłem żołnierzem AK. jak i 4/4 w tym czasie, obwód wąbrzeski Pomorski okręg Ak-

Uwaga: walczył w Armii Krajowej w Toruniu 10.11.95

[Signature]

Oświadczenie

ZAd. 2

1 Nawiązując do mojej relacji z 1-02-1994r. (w całości Fund. Archiwum ASK) dodatkowo uprzejmie informuję iż w czasie służby mojej w Konsp. Organizacji Rota (odpisyłe Gm. dźwiedki na pow. wąbrzeski) ps. „Stawisław” posiadałem odznakę Aoesampsei „Roty” z oznaczeniem stopnia wojskowego „plutonowy”, okres służby w „Rocie” - 4 1940-05-43. Znak ww. to forma klasycznego namionika wielkości całem szet. ca 6,5cm z oznaczeniem stopnia wojskowego (3 belki poprzeczne wybite) Od maja 1943 do stycznia 1945 pełniłem służbę w szeregach Armii Krajowej obwodzie wąbrzeskiego Konsp. Gwardiarz. Zaprzysiężenie do „Roty” czy Armii Krajowej dokonał sp. Henryk Łasowski ps. „Zielni Druki” ze stacjon. Placówki w Wąbrzeszynie

Stawisław Knap

URZĄD GMINY
82-450 w Starym Dzierżoniu
woj. elbląskie

Własnoręczność podpisu
stwierdzona dn. 20.04.55
Z up. WÓJTA

4 UWAGA: odnosi się do Placówki 202-44. Poza Rotę - pomyłka

(podpis)
Antoni Downarowicz
Sekretarz Gminy

Alfred Dajewski

Wpłynęło dnia 2.02.94

4

110) 4/94

Dejewski Akfred
87-100 Toruń

Toruń dn. 2.02.94r

Rel. M-684/

1383

*zatonie kowal
p. Kowalski*

Pani Profesor Elżbieta Zawacka
Fundacja Archiwum Armii Krajowej
w Torunia

Przedkładam w załączeniu Relację żołnierza AK z obwodu wąbrzeskiego - celem ujęcia w ewidencji naszego środowiska żołnierzy AK.

Poczynione będą kroki mające na celu wyjadnienie co się stało z Kel. S. Knapczykiem Stanisławem z Mysłiwca i Barkiewiczem Franciszkiem z Wałyca (ewent. wyjazd w 1945r).

W działalności Placówki Wąbrzeźno i obwodu występował śp. Henryk "arębski" który był aktywnym czł. ZHP. Uczestnik w PW. i uczniem Gimnazjum wąbrzeskiego.

Ze względu na konspiracyjne nie decyowałem się o jego funkcji (był b. czynny).

Kel. S. Knap był mi znany z okresu pobytu w Bębnowej Łące, ZHP później z konspiracji.

Byłem zaangażowany w organizację komórki wywiadowczej na Stacji PKP Wąbrzeźno (różne transporty wojenne wschód-zachód i przejazdy dostojników niemieckich itp). Kel. S. Knap pracował fizycznie jako prac. maj. Wałyca (k. Stacji PKP Wąbrzeźno).

Wobec znanego stosunku b. władz PRL do AK - nie ujawniał swojej służby w AK w czasie okupacji niemieckiej.

Jednocześnie przedstawiam wniosek o przyznanie mu pamiątkowego Krzyża Pomerackiego Okręgu AK.

Przystąpienie do służby konsp. w SSS na tym terenie - wymagało odwagi i prawdziwego patriotyzmu (nie zmieniał narekowskiej polskiej).

Załącznik.....

A. Dejewski

1. Fotografia 1.
2. Relacja osobista ww -1.
3. Kserokopia pisma b. ZW. ZBOWID w Bydgoszczy z 6.07.81 - jako tło historyczne dot. obwodu AK w wąbrzeskim.

IV/1. Korespondencja biesząca -
- Knap Stanisław

1. Pismo do Fundacji z 18.04.1995
- prośba o zaświadczenie o działalności
Konsp., rekr. omg. k. 1 s. 1
2. Pismo Fundacji z 24.04.1995
z prośbą o zaświadczenie, mprints k. 2 s. 2-4

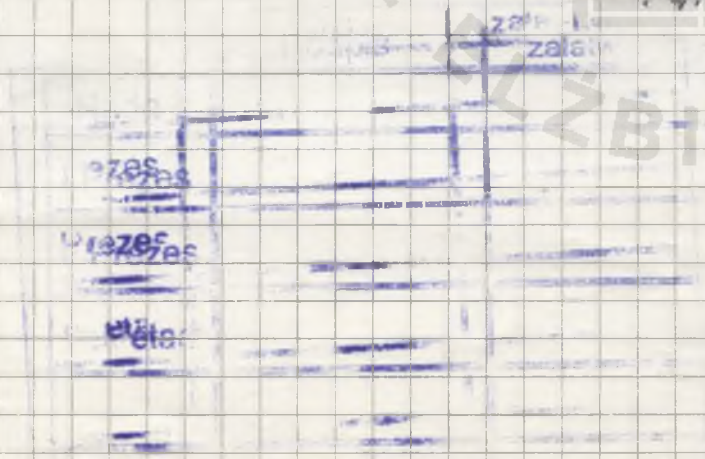

Stanisław Świątek
82-450 Stary Dziwiszów
woj. Elbląg

Mary Dziwiszowa 18-4-95
Wzrost dnia 27.04.95
Lp. 557/7135
Fundacja Archiwum
A.K. w Toruniu

Proszę o wydanie mi zaświadczenia
dotyczącej mojej służby w konspiracji
celem przedłożenia odpowiednim władzom
w moich staraniach o przyznanie mi
tytułu kombatanta.
Podstawą dokumentacja moja w Fundacji
Archiwum A.K. Toruń.

Stanisław Świątek

Toruni 24.04.95 r.

2

FUNDACJA
"Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej"
ul. Piekary 49, tel. 271-86
87-100 TORUŃ

Ldz 573/17/95

Szan. Pan

Stanisław Knap

82-450 Stary Dzierzgoń

woj. Elbląg

Szanowny Panie !

W odpowiedzi na Pana pismo z dn. 14.04.br. uprzejmie informuję, że w zasobie naszego Archiwum jest zbyt mało danych o Pana służbie konspiracyjnej aby wystawić pozytywne zaświadczenie. Pańska własna relacja wymaga uzupełnień i sprostowań. Pisze Pan, że w okresie od 1940 do 1943 r. był Pan członkiem "Roty". Organizacja ta praktycznie w 1940 r. przestała istnieć. Proszę o informację kto, gdzie i kiedy wprowadził Pana do "Roty". Czy przyjeżdżał ktoś z Grudziądza do Wąbrzeźna ? Kim był Henryk Zarębski, jaki miał pseudonim, jaką pełnił funkcję ? Czy w miejscu Pana pracy tzn na stacji Wąbrzeźno istniała Placówka AK, jeżeli tak, kto nią dowodził ?

Z góry dziękuję za uzupełnienie informacji, łączę wyrazy szacunku

Dokumentalistka

mgr Hanna Marcinkowska

Z A Ś W I A D C Z E N I E   nr

Fundacja "Archiwum Pomorskie Armii Krajowej" w Toruniu niniejszym zaświadcza, że w zasobie naszego Archiwum jestteczka osobowa (nr inw.M-684/1383 założona w lutym 1994 r.) p. Stanisława Knapa, ur. 5.08.1918 r. w Bzowcu pow. Krasnystaw, woj. lubelskie. Z własnej relacji S. Knapa wynika, że w okresie od 1940 do 1943 r. był członkiem lokalnej organizacji grudziądzkiej o nazwie "Rota", a następnie od maja 1943 r. do stycznia 1945 r. żołnierzem Placówki Wąbrzeźno w Obwodzie Wąbrzeźno, Inspektoratu AK Grudziądz. Zaprzysiężony do służby konspiracyjnej w AK w maju 1943 r., przez Henryka Zarębskiego, pod ps. "Stanisław" pełnił funkcję wywiadowcy na stacji kolejowej Wąbrzeźno. Meldunki o transportach kolejowych przekazywał H. Zarębskiemu.

Informacje potwierdzające służbę konspiracyjną p. Stanisława Knapa znajdujemy również w teczce osobowej (nr inw. M-157/766 w Archiwum Fundacji) p. Alfreda Dejewskiego, żołnierza Placówki AK Dębowa Łąka, Obwód Wąbrzeźno, Inspektorat Grudziądz.

Dokumentalistka

Wiceprezes Zarządu Fundacji

mgr Hanna Marcinkowska

Prof. Andrzej Tomczak

Uwaga: Zaświadczenie wydane zgodnie z tekstem instrukcji "Biura Prawnego Urzędu do Spraw Kombatancich" (Kombatant nr 1/94) wymieniającym naszą instytucję jako uprawnioną do udzielania informacji i opinii w sprawie kombatancstwa.

I kým nejím se k němu a G. v. d. - kto k němu se v. j.
ne jemu podst. uče, že ho "Roh"

Spíše než k němu o P. - k němu n. v. d.

Kopie - P. v. d. k němu?

S. P. v. d.

K odpovědi na P. v. d. 14.04.67.

Upřímně informuji, že v. d. n. v. d. n. v. d.
m. v. d. n. v. d. P. v. d. n. v. d.
k. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.

P. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.

P. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.

P. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.
i. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.
q. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.
G. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.

H. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.

C. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.
A. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d. n. v. d.

T: M-714/1383 Pom.

Grodziszewo
AK

Lnap Stanisław

✓. Najwyższe karty informacyjne
k. 2

Knap Stanisław

Grudziądz
242-AK 1

D-ca trójki konsp. Wywiadowca na stacji
PKP Wębrzeźno.

Plutonowy AK.

Wniosek o nadanie Krzyża Armii Krajowej
S. Knapowi złożony przez Alfreda Dejeńskiego.
 wraz z pismem przewodnim z dn. 14.12.1984r.

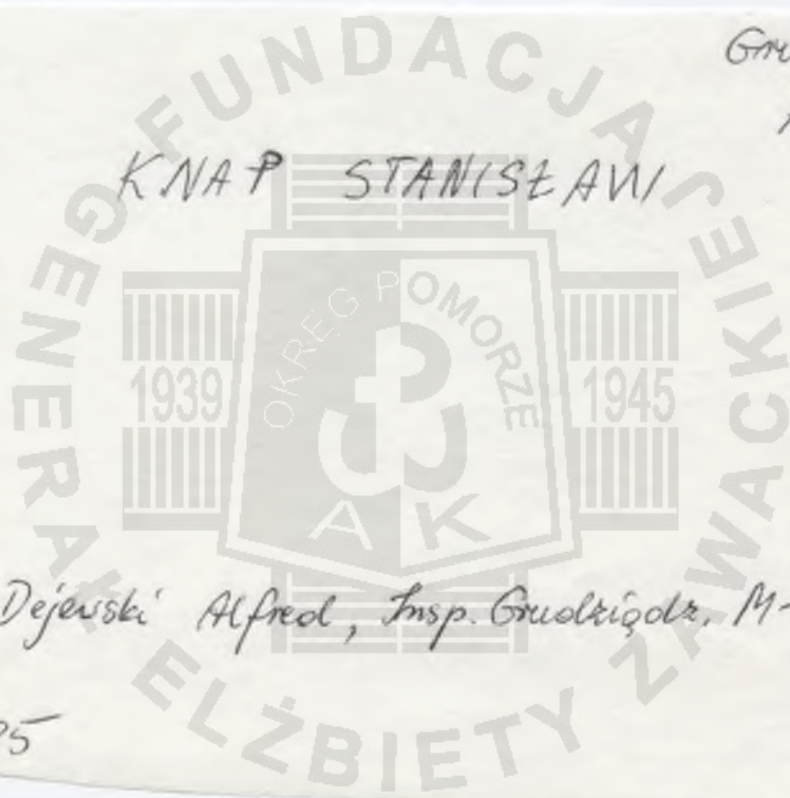
MGr '85

a

Grudziądz
AK 2

KNA P STANISŁAWI

T.: Dejewski Alfred, Insp. Grudziądz, M-157, IV/2.

14 Gr '85

relator: Dajewski Alfred
Toruń.

Knap Stan.
p2-450 Dziezgoń
woj. Elbląskie

714
M. 684 / 1383

Grudziądz
AK

Knap Stanisław
ps. „Stanisław”
Krypt. „Uawóz”

Knap Stanisław

ZESKANOWANE

